

ЦЕНТАР ЗА СТРУЧНО ОБРАЗОВАНИЕ И ОБУКА

СТАНДАРД НА ЗАНИМАЊЕ

**ПРОДАВАЧ/ПРОДАВАЧКА НА МЕСО И МЕСНИ
ПРОИЗВОДИ**

Скопје, 2014

1. Име и код на стандардот на занимање

Продавач/продавачка на месо и месни производи

2. Ниво на сложеност

III.

3. Стручни компетенции

Кандидатот:

- ја планира, подготвува, извршува и контролира својата работа
- внимава на континуитетот и води соодветна документација
- рационално ја користи енергијата, материјалот и времето
- го чува здравјето и околината
- гарантира квалитет на прехранбените производи
- комуницира со соработниците и клиентите
- го расекува, обескостува, обработува и категоризира месото
- оладува, лади и замрзнува полупроизводи и производи
- подготвува и пакува производи
- набавува, презема, складира и обезбедува транспорт
- продава производи

4. Опис на стандардот на занимањето

ГРУПА НА РАБОТИ	ТИПИЧНИ (КЛУЧНИ) РАБОТИ	ВЕШТИНИ И ЗНАЕЊА
Анализа, планирање и организирање на работата	Ја прегледува документацијата и ја определува постапката за работа	<ul style="list-style-type: none"> - ја организира својата работа и работата на групата - прегледува технолошка документација и упатства за работа и ја определува постапката за работа - при подготовката на работата и при самата работа ги почитува начелата на ветеринарно-санитарните прописи - ги почитува основите на заштитата при работа и доследно ги почитува упатствата - совесно ги исполнува начелата на добрата хигиенска пракса - редовно и целосно исполнува обрасци - го проверува квалитетот на суровините (миризбата, бојата,

		<p>изгледот)</p> <ul style="list-style-type: none"> - ја разбира технолошката документација - го познава системот на следење и неговото значење - знае сензорски да ја оцени преземената суровина при преземањето, да ја измери температурата и рН-вредноста на месото, - знае да ги утврди технолошки значајните податоци од пропратната документација за помошни суровини - ги знае основите на исхраната со микробиологија на прехранбените производи - ги знае основните правила и стандарди за организација на работата
	Внимава на континуитетот и води соодветна документација	<ul style="list-style-type: none"> - ја собира пропишаната документација за потеклото и квалитетот на увозните суровини - го означува и следи движењето на суровините во производниот процес (од приемот на суровините до крајните производи) - ги знае барањата на законодавството за критериумите за квалитет на увозните суровини - го познава системот за следење и неговото значење
Подготовка на работата и на работното место	Подготвува услови за вршење на работата	<ul style="list-style-type: none"> - се грижи за личната хигиена и хигиената на деловното подрачје - носи пропишана работна заштитна облека, - го подготвува работното место и средствата за работа (работни алати, машини, суровини за работа) - ги знае хемиските и технолошките карактеристики на суровините во месната индустрија - ги знае основите на микробиологијата, хемијата и исхраната - има знаења за оптимално одржување на личната хигиена, хигиената на погоните, машините и уредите

		<ul style="list-style-type: none"> - ги знае можните зарази од неправилно постапување со прехранбените производи - го знае значењето и намената на работната облека, обувки и безбедносни заштитни средства
Оперативни работи	Го расекува, обескостува, обработува и категоризира месото	<ul style="list-style-type: none"> - ги обескостува свински и говедски парчиња на основните делови за продавање - го категоризира месото за продажба - ги обескостува, обработува и обликува деловите на месото - ги знае различните начини на расекување и распарчување на месото за продажба - знае да ги именува деловите на месото и да ја наведе нивната употреба
	Разладува, лади и замрзнува месо, месни полупроизводи и производи	<ul style="list-style-type: none"> - подготвува месо и месни производи за ладење или замрзнување - го надгледува ладењето и замрзнувањето на месото и месните производи - ги пополнува пропишаните обрасци за следење на температурата во коморите - го складира замрзнатото месо во замрзнувач за чување - ја знае постапката на ладење, замрзнување, моментално замрзнување и одмрзнување на месото и месните производи - ги познава машините и уредите за ладење и замрзнување - знае да ги заштити производите од расипување - го разбира значењето на следење на параметрите за складирање

	Ги подготвува и пакува производите	<ul style="list-style-type: none"> - одбира соодветни амбалажни материјали според начинот на пакување и складирање - го дели на порции и го пакува подготвениот производ - мери и пакува рачно или машински производите во продажна или транспорта амбалажа - управува со машини за пакување - става декларација на пакуваните производи - ја контролира тежината на пакуваните производи - знае да ги насече и спакува месните производи - ги познава машините и уредите за пакување на месо и месни производи - ги знае прописите за пакување, декларирање и складирање на месото и месните производи - ги знае условите за ладење и складирање - ги препознава знаците на расипаност на спакуваните производи
Административни работи		-
Комерцијални работи	Набавува, презема, складира и обезбедува транспорт	<ul style="list-style-type: none"> - ги контролира условите за време на складирањето - пополнува деловни налози и технолошки листи - соработува при водењето на залихите и водењето на инвентар - знае да ги пласира своите производи - ги знае основите на претприемништвото - знае да се користи со современи комуникациски средства - ги знае прописите за складирање и транспорт на месото и месните производи
	Ги продава производите	<ul style="list-style-type: none"> - подготвува излози со месо и деликатесни излози за продажба - го прима купувачот, советува и услужува - правилно ги чува и класифицира

		<p>производите во продажните излози според ветеринарно-санитарните прописи, естетиката, температурниот режим, пропишан за одделни производи</p> <ul style="list-style-type: none"> - се грижи за пријатниот и убаво уреден амбиент во продавницата (месарницата) - се договара со странките за нарачки - ја знае категоризацијата на месото за продажба - знае да советува за употребата на разни делови од различни видови месо за подготовка на различни видови јадења - ја знае постапката на одржување на ладен ланец во продавницата - знае на странките правилно да им ги понуди производите - знае да одреди цена на производот - ги знае основите на психологијата во продажбата - ги знае прописите за класична продавница и за самопослуга
<p>Обезбедување и осигурување на квалитет</p>	<p>Гарантира квалитет на производите</p>	<ul style="list-style-type: none"> - според НАССР-плановите ги проверува параметрите и ги пополнува пропишаните обрасци за време на самиот технолошки процес - соработува при проверка на крајниот квалитет на производите - постојано го проверува квалитет на суровините за време на самиот технолошки процес - го контролира крајниот квалитет на производот - ги спроведува начелата на добра производна и хигиенска пракса - ја чисти и дезинфицира опремата и уредите во продавницата за месо и месни производи, - постапува согласно законските и интерните прописи - ги следи новините на професионалното подрачје - ги знае основите на хигиената на просториите и машините - ја знае постапката на чистење и

		<ul style="list-style-type: none"> - дезинфекција на месарницата, - го знае значењето на темелното чистење и дезинфекција во прехранбената индустрија - знае правилно да постапува со суровините, полупроизводите и крајните производи - ги знае методите на контрола на квалитетот - ги знае прописите за преработка на месо - ги знае стандардите за квалитет
Комуникација	Комуницира со соработниците и со клиенти	<ul style="list-style-type: none"> - комуницира со соработниците, со надредените и со подредените - комуницира со странките, нарачателите - користи современи информациско-комуникациски помагала - ги знае техниките и видовите комуницирање - познава основите на деловно комуницирање - знае коректно и одговорно да комуницира со купувачите - ја познава стручната терминологија на странски јазик - знае да одбере соодветен начин на комуникација при решавање на проблеми и извршување на одделни задачи - го знае значењето на современите комуникациски средства и знае да ги користи
Заштита на работата, здравјето и околината	Го штити здравјето при работа на работното место	<ul style="list-style-type: none"> - користи пропишана заштитна опрема на работното место - ги почитува барањата и законските прописи за заштита и здравје при работа, заштита на околината и заштита од пожар - ги знае опасностите и можните повреди од неправилно ракување со машините - го познава деловното законодавство - ги знае прописите за заштита при работа - ги знае прописите за заштита на околината

5. Датум, носител и состав на работната група за изработка на стандардот на занимање

5.1. Датум на изработка: 2012

5.2. Институција-носител на изработката: Центар за стручно образование и обука - Скопје

5.3. Состав на работната група:

- Раде Младенов, МИК Свети Николе
- Татјана Митевска, СОУ „Киро Бурназ,, Куманово
- Боривоја Ѓорѓевик, месара,,Коилџак,, - Куманово
- Координација: спец. Ардијана Исахи-Палоши , Центар за стручно образование и обука
- Координација: Војана Sever, STE

5. Надлежна институција за донесување на стандардот на занимање

Стандардот на занимање **Продавач/продавачка на месо и месни производи** го усвои/донесе Министерот за труд и социјална политика со решение бр.08-426/9 од 16.01.2015 година.